

Висновки. У наукових статтях, присвячених дослідженням стратегії перекладу, з 325 статей у 178 (тобто 54,7 %) метод дослідження вказано вкрай розпливчасто або імпліцитно (метод дослідження може матися на увазі разом із визначенням об'єкта та / або предмета дослідження, у реалізації тематичного напрямку конференції або збірки наукових статей і под.). Метод дослідження прямо вказано лише у 147 статтях (тобто 45,25 %). **Практичне застосування** результатів дослідження є можливим у дослідженнях наукового філологічного дискурсу, а також у навчанні методів дослідження в перекладознавстві і порівняльному мовознавстві.

Ключові слова: стратегія перекладу, метод дослідження, наукова стаття, Cyberleninka.

Inga MILEVICA,

Cand. PhD, Associate Professor at Albert College; Skolas, 22, Riga, LV-1010, Latvia; tel.: +371 26496634; e-mail: inga.milevica@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-4948-8655

RESEARCH OF THE TRANSLATION STRATEGY: TO THE PROBLEM OF THE RESEARCH METHOD

Summary. The *purpose* of the article is to describe the results of a comprehensive analysis of research methods in scientific articles devoted to translation strategies. The *object* of analysis is 325 scientific articles in the scientific electronic library *Cyberleninka*. The *subject* of the research is methods of researching translation strategies in 325 scientific articles published in the scientific electronic library *Cyberleninka*. The work used *methods* of continuous sampling, as well as contextual, discourse analysis, the method of statistical calculation.

The *finding* of the research: the main trends in the use and formulation of research methods for the translation strategy were revealed. Some patterns were found in articles devoted to strategies for translating literary text. **Conclusions.** In scientific articles devoted to the research of translation strategy, out of 325 articles in 178 articles (i. e. 54.7 %), the research method is indicated extremely vaguely or implicitly (the research method may be implied when specifying the object and / or subject of research, when implementing a thematic directions of the conference or collection of scientific articles, etc.). The research method is indicated in 147 scientific articles (i. e., 45.25 %). The *practical value* of the research results is possible in the study of scientific philological discourse, as well as in teaching research methods in translation studies and comparative linguistics.

Key words: translation strategy, research method, scientific article, *Cyberleninka*.

Статтю отримано 4.05.2021 р.

DOI: 10.18524/2307-4558.2021.35.237848

УДК 81'255.4'373.7 Олесь Гончар

ПАНЧЕНКО Олена Іванівна,

доктор філологічних наук, зав. кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; просп. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна; тел.: +38 067 9746277; e-mail: epanchenko2017@gmail.com; ORCID ID: 0000-0003-2217-5613

ГОРГЛОВА Поліна Володимирівна,

студентка кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; просп. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна; тел.: +38 097 2605992; e-mail: polina.gorelova23@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-5538-4265

ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ ІМЕН В РОМАНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА «СОБОР» АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Анотація. *Мета* статті — описати результати дослідження перекладу власних назв у романі Олеся Гончара «Собор» англійською мовою. *Об'єкт* аналізу — онімкон роману «Собор», що охоплює антропоніми, топоніми, ергоніми і інші одиниці. *Предмет* дослідження — способи перекладу системи імен роману англійською мовою. Визначено найбільш широко використані способи перекладу, зіставлені варіанти перекладу подібних за структурою та значенням онімів. В роботі використані *метод* порівняльного аналізу та описовий метод. *Результати* дослідження: у перекладі роману англійською мовою, створеному Ю. Ткачем та Л. Рудницьким, власні назви перекладені за допомогою різних засобів та їхніх комбінацій. **Висновки.** Засобами перекладу онімів роману є експлікація, калька, транслітерація, традиційний відповідник та такі їхні комбінації. Вибір засобу або засобів перекладу певної одиниці залежить, як правило, від того, чи належить онім до української культури і чи є він реальним або властивим лише цьому тексту, а також до якої групи він належить за критерієм денотату. Іноді єдність засобів порушується, оскільки, наприклад, андроніми, утворені в українській мові за однаковою схемою, перекладаються трьома різними способами, а деколи виникає неправильна інтерпретація. Однак загалом більшість перекладів онімів у романі є прийнятними, у більшості випадків перекладачам вдалося підібрати адекватні відповідники.

Ключові слова: текст, ім'я власне, онім, антропонім, переклад з української мови на англійську.

Постановка проблеми. Проблема, про яку йдеться в статті, є актуальною, оскільки роль імені ніколи не втрачалася у художній літературі, ім'я визначає функції, зовнішній вигляд, значення персонажа в більшості книг. Олесь Гончар прикрасив свої романи низкою імен з очевидною семантикою та філософським підґрунтям. Романи Олесь Гончара добре відомі в багатьох країнах і перекладені багатьма мовами. Отже, актуальність статті зумовлена потребою створити теоретичну базу для аналізу змісту роману та поставити завдання вдосконалення його перекладів англійською та іншими мовами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми ономастики розглянуто в низці класичних і сучасних лінгвістичних праць (В. Бондалетов; Д. Ермолович; О. Суперанська; Jaleniauskienė та ін.). Щодо безпосередньо дослідження власних імен у романі Олесь Гончара, зазначимо, що ці питання розглянуто в дисертації В. Галич [1] і статті Д. Куданова [2], але проблеми їхнього перекладу ще потребують детального висвітлення.

Постановка завдання. У статті ставимо за мету проаналізувати переклад системи онімів роману Олесь Гончара «Собор», визначити систему перекладацьких трансформацій, успішність або неуспішність їхнього використання.

Виклад основного матеріалу. Під час розгляду перекладу роману О. Гончара «Собор» англійською мовою («The Cathedral») [4], здійсненого Ю. Ткачем та Л. Рудницьким, були систематизовані засоби перекладу, використані для передачі онімів роману. Усього з розглянутих онімів у перекладі нараховано 370 одиниць, 2 з 367 онімів роману були перекладені як 4, за допомогою різних засобів — ім'я «Єлена», ужито в романі по відношенню до Єльки, на якому ґрунтувалося також порівняння дівчини з Єленою Прекрасною [3, с. 537], у перекладі представлено як «Yelena... Helena» [3, с. 143] через необхідність і зберегти звучання імені, розуміння того, що «Yelka» та «Yelena» є формами одного імені, і зберегти для англословного читача прозорість аналогії з «Helen of Troy», а також «Петрусь» [3, с. 570], що перекладено і традиційним відповідником «Pete» [3, с. 180], і поєднанням кальки та транслітерації «little Petro» [3, с. 179]. Фактично 18 онімів роману в перекладі взагалі не звучать, і це може пояснюватися тим, що переклад робився з іншого видання роману, де певний фрагмент тексту не містив того чи того оніму або був взагалі відсутній.

Засобами перекладу онімів роману є експлікація, калька, транслітерація, традиційний відповідник та різноманітні варіанти їхньої комбінації. Серед них близько 40 % становить транслітерація (349 випадків застосування), 29 % — традиційні відповідники (108 випадків), 9 % — калька (33 випадки), менше 1 % — експлікація (3 випадки). Варто виокремити ті випадки транслітерації, за яких відбувалася втрата певного відтінку значення, тобто транслітерація робилася з іншої форми оніму — цей засіб становить близько 3 % (9 випадків). 18 одиниць відсутні у перекладі — вони складають близько 5 % від загальної кількості онімів. Решта випадків припадає на різноманітні комбінації чотирьох «чистих» засобів по два-три засоби на одну одиницю. Серед них, зокрема, такі варіанти сполучення в такому співвідношенні: поєднання кальки з транслітерацією становить близько 8 % (48 випадків застосування), експлікації з транслітерацією — близько 3 % (11 випадків), традиційного відповідника з транслітерацією — близько 1 % (4 випадки), кальки з традиційним відповідником — близько 1 % (3 випадки), експлікації з калькою — менше 1 % (1 випадок), експлікації з традиційним відповідником — менше 1 % (1 випадок), експлікації з традиційним відповідником та транслітерацією — менше 1 % (1 випадок), експлікації з калькою та традиційним відповідником — менше 1 % (1 випадок).

Транслітерація у чистому вигляді в цьому тексті застосовується, як правило, для перекладу антропонімів, топонімів і деяких прагматонімів, особливо якщо стосуються вони українських реалій та/або є іменами героїв роману «Собор», назвами місць, де, власне, відбуваються події. Так, абсолютна більшість антропонімів героїв роману (незважаючи на походження) перекладена транслітерацією, в тому числі прізвища (наприклад, «Владика» [1, с. 510] — «Vladyka» [3, с. 115]), імена (наприклад, «Микола» [3, с. 400] — «Mykola» [3, с. 2]), патроніми (наприклад, «Петрович» [3, с. 438] — «Petrovych» [3, с. 40]), деякі андроніми (наприклад, «Шпачиха» [3, с. 410] — «Shpachukha» [3, с. 40]). Іноді перекладачі роблять транслітерацію від однієї з форм антропоніму, і потім, коли вживаються інші форми, застосовують вже встановлену транслітерацію. Це призводить до втрати відтінку значення: скажімо, імена «Єлька» [3, с. 406], «Єльочка» [3, с. 462], «Єльця» [3, с. 537] та «Єля» [3, с. 461], що конотативно позначають ставлення до героїні інших персонажів, усі перекладаються як «Yelka» [3, с. 7], не відображаючи різниці у цьому ставленні.

Серед топонімів транслітерацією перекладаються як вигадані назви, котрі мають безпосередній стосунок до подій твору (наприклад, «Зачіплянка» [3, с. 535] — «Zachiplianka» [3, с. 2]), так і реальні оніми, однак виключно українські (наприклад, «Канів» [3, с. 502] — «Kaniv» [3, с. 106]) — котрі, до того ж, не всі перекладаються за допомогою цього засобу. Серед прагматонімів за допомогою транслітерації перекладаються деякі порейоніми, як правило, ті, що позначають марку автомобіля (наприклад, «Запорожець» [3, с. 475] — «Zaporozhets» [3, с. 79]) та більшість товаронімів (наприклад, «Шипка» [3, с. 579] — «Shypka» [3, с. 188]). Як для роману «Собор», цей засіб для перекладу прагматонімів є доречним, оскільки семантика їхня зазвичай перестає бути явною у мовленні, не відіграє важливої ролі в сюжеті, тож основним є дійсно звучання, а не зміст.

У свою чергу, традиційні відповідники застосовують до тих онімів, які відображають досвід світової культури — тобто імена та прізвиська відомих людей (наприклад, «*Bach*» [3, с. 581] — «*Bach*» [3, с. 190]), топоніми визначних місць (наприклад, «*Rim*» [3, с. 449] — «*Rome*» [3, с. 51]), прагматоніми та ідеоніми, що мають відношення до спадщини культури і мистецтва (наприклад, «*Sofia*» [3, с. 489] — «*Sophia*» [3, с. 92], «*Mona Lisa*» [3, с. 450] — «*Mona Lisa*» [3, с. 92]). Безумовно, оніми, до яких можна дібрати традиційний відповідник, є в абсолютній більшості реальними, виключаючи іноземні імена деяких героїв роману, що мають явне іншомовне походження і належать іноземцям — наприклад, «*Rangar*» [3, с. 567] — «*Rangar*» [3, с. 176], «*Хенрик*» [3, с. 520] — «*Heinrich*» [3, с. 127]. Такий же виняток становлять міфоніми, які в більшості випадків належать до спадщини світової культури і, відповідно, передаються за допомогою традиційних відповідників — наприклад, «*Savaof*» [3, с. 551] — «*Sabaoth*» [3, с. 158].

У деяких випадках традиційні відповідники застосовують і для українських топонімів, і на те, як правило, є причини: якщо ужита в оригінальному формі відрізняється від літературної норми української мови (наприклад, станція «*Синельниково*» [3, с. 522], яка за нормою української мови має називатись «Синельникове», у перекладі і звучить як «*Synelnykove*» [3, с. 129]), якщо певний відповідник вже закріпився в нормі англійської мови (наприклад, «*Київ*» [3, с. 490] — «*Kiev*» [3, с. 174]) і таке інше. Традиційні відповідники також іноді спричиняють втрату відтінку значення, однак це не настільки критично, як у випадку з транслітерацією, і менш поширено, тож ми не виділяємо цей аспект як окрему категорію засобів перекладу. До такої втрати відтінку значення належить, наприклад, переклад «*Славутич*» [3, с. 546] як «*Slavuta*» [3, с. 152]. Для англомовного читача ця заміна некритична, однак для людини, хоч трохи знайомої з системою родів у східнослов'янських мовах, вона може виявитись не зовсім адекватною, оскільки поетичні, народно-пісенні порівняння зазвичай вимагають певного роду назви характеризованого об'єкту, оскільки у назв чоловічого та жіночого родів традиційні характеристики різні.

Калькування в цьому тексті використовують, як правило, для перекладу більшості прізвиськ (наприклад, «*Гуляйгуба*» [3, с. 544] — «*Roaming-lips*» [3, с. 150]), а також деяких ергонімів, прагматонімів та ідеонімів. Як правило, в усіх прізвиськ семантика дуже явна для читача, тож, аби зберегти її, перекладач може вдаватися до калькування. Перекладені ж у такий спосіб топоніми, як правило, належать до макротопонімів, і їхня семантика також легко зчитується (наприклад, «*Беликий Луг*» [3, с. 468] — «*the Great Meadow*» [3, с. 71]). Ергоніми, що перекладаються у такий спосіб, є, здебільшого, складеними з кількох загальних назв або їхніх коренів без уживання у своїй структурі інших власних назв за умови явності змісту, тобто того, з якою метою або за якою ознакою об'єднана певна група людей у цьому колективі (наприклад, «*Будинок старих металургів*» [3, с. 440] — «*the Old Steelworkers' Home*» [3, с. 43]). Прагматоніми, що перекладають за допомогою калькування, мають дуже прозору семантику (наприклад, назва моторки «*Мрія*» [3, с. 458] — «*Dream*» [3, с. 60]) або вимагають певної адаптації реалій, закладених у самій назві (наприклад, «*Десятинна*» [3, с. 490], тобто церква, побудована на десятину від прибутків народу — «*the Tithing Church*» [3, с. 92]). Ідеоніми ж, перекладені через кальку, найчастіше є вигаданими, пов'язаними з простором твору (наприклад, назва не існуючої у реальності картини, яка фігурувала в творі, «*Плавку дають*» [3, с. 482] — «*Tapping the Melt*» [3, с. 85]), або є характерними для української культури, однак не надто відомими за кордоном (наприклад, «*Терен, мати, коло хати...*» [3, с. 421] — «*Blackhorn Grows by the House*» [3, с. 23]). І, безумовно, калькою перекладено усі загальні назви, контекстуально вжиті у значенні власних, оскільки їхня семантика є безумовно зрозумілою читачеві і важливою для рецепції тексту (наприклад, «*День спокійного сонця*» [3, с. 475] — «*a Day of Serene Sunshine*» [4, с. 78]).

Що ж до такого засобу, як експлікація, то важко говорити про застосування цього засобу як «чистого» у випадку перекладу онімів. Однак у перекладі все ж можна нарахувати 3 випадки, у яких експлікація є однозначно домінуючим засобом перекладу, тобто неможливо простежити окремих елементів, перекладених транслітерацією, калькою або що, а у значення власної назви додається певне пояснення, яке явно не було прямим текстом закладене в оригіналі: це такі слова, як «*Обком*» [3, с. 443] — у перекладі «*the Party Committee*» [4, с. 96], «*Союз*» [3, с. 543] — «*the Soviet Union*» [4, с. 177], «*Пам'ятний*» [3, с. 520] — «*disheveled fellow*» [4, с. 126]. Як ми бачимо, до того ж власні назви, перекладені за допомогою експлікації, з одиничних слів перетворилися на словосполучення, що також є характерним для експлікації.

Окремим варіантом експлікації, пов'язаної з власними назвами, стають також примітки, розміщені в кінці видання. У них найчастіше проста логіка — якщо для рецепції тексту були важливими і форма, і зміст слова, а вдалося передати лише форму (транслітерацією) або зміст (калькою), то той аспект, що не був відображений в адаптованій одиниці, виноситься у примітки. Наприклад, ім'я та псевдопатронім «*Olena Batkivna*» [3, с. 25] перекладено за допомогою транслітерації, а у примітках значиться: «*Olena Bat'kivna — used as patronimic if the father's name is unknown, «bat'ko» meaning «father». Of special significance in this context because Yelka (nickname for Olena) does not know her father, and the driver is cruel lyre minding her of this fact*» [4, с. 198].

Комбінації засобів перекладу у романі представлені так: поєднання кальки з транслітерацією — у випадках з антропонімами, де корінь транслітерується, а афікс кальковано тим чи тим граматичним

засобом мови перекладу (наприклад, «Баглаєва» [3, с. 439] перекладено як «Bahlay's» [4, с. 100], «Баглаїха» [3, с. 413] — як «Mrs. Bahlay» [4, с. 16]), та відантропонімами топонімами, де антропоніму частину транслітерують, а зв'язану з нею загальну назву, що позначає, власне, місце, калькують (наприклад, «Баглаєв двір» [3, с. 430] — «Bahlayyard» [4, с. 144]); експлікації з транслітерацією — як правило, це назви вулиць (наприклад, «Солончакова» [3, с. 442] — «Solonchak Street» [4, с. 44]) та водних об'єктів (наприклад, «Вовча» [3, с. 425] — «the Vovcha River» [4, с. 26]), де власна назва транслітерується і отримує певне пояснення, щоб англомовний читач розумів, якого класу об'єкт перед ним; також за допомогою цієї комбінації був перекладений один з андронімів (а саме «Ягориха» [3, с. 411] — «Yahor's wife» [4, с. 58]); традиційного відповідника з транслітерацією — якщо один з елементів власної назви є реалією, за якою вже закріплений традиційний відповідник, або має такий відповідник за звучанням і може бути перекладений цим відповідником, а інша — лише транскрибується (наприклад, «козак Мамай» [3, с. 452] — «Cossack Mamay» [4, с. 54]) та «Ладимир» [3, с. 510] — «Ladymar» [4, с. 115] відповідно); кальки з традиційним відповідником — власне, якщо в онімі міститься елемент, що походить від загальної назви і перекладається калькою, та елемент, що походить від власної назви і для якого є традиційний відповідник, котрим він і перекладається (наприклад, «медаль «За Сталінград» [3, с. 505] — «a medal for Stalingrad» [4, с. 109]).

Окремою категорією є okazionalne вживання власної назви у множині. Щодо цієї властивості, то у близько 78 % перекладів (тобто у 14 вживань) категорія множини збережена — наприклад, «Edisoni» [3, с. 414] — «Edisons» [4, с. 16]; у 17 % (3 вживання) — не збережена, передана однією — наприклад, «Еллади та Вавилони» [3, с. 415] — «Hellas and Babylon» [4, с. 17]; а близько 5 % (1 назва), тобто оніму «Чорноземі» [3, с. 488], немає в перекладі. Іноді трапляється і не зовсім правильна інтерпретація тексту — наприклад, «мартенівці» (38, с. 404) перекладено як «Martenivka boys» [4, с. 5], але водночас в оригіналі автор явно має на увазі не жителів селища Мартенівка, а робітників, що працюють з мартенем.

Загалом же можна стверджувати, що в більшості випадків перекладачам вдалося підібрати адекватні відповідники, однак іноді виникає проблема у відсутності єдності засобів, оскільки, наприклад, андроніми, утворені в українській мові за однаковою схемою, перекладають у три різні способи, а деколи виникає неправильна інтерпретація — як, наприклад, у випадку з «мартенівцями».

Висновки. Отже, у перекладі роману англійською мовою, створеному Ю. Ткачем та Л. Рудницьким, власні назви тексту перекладені за допомогою різних засобів та їхніх комбінацій. Засобами перекладу онімів роману є експлікація, калька, транслітерація, традиційний відповідник і такі їхні комбінації. Вибір засобу або засобів перекладу певної одиниці залежить, здебільшого, від того, чи належить онім до української культури і чи є він реальним або властивим лише цьому тексту, а також до якої групи він належить за критерієм денотату. Іноді єдність засобів порушується, однак загалом більшість перекладів онімів у романі є, на нашу думку, прийнятними.

Л і т е р а т у р а

1. Галич В. М. Публіцистична творчість Олеся Гончара : історія, поетика, прагматика : дис. ... д-ра філол. наук. Київ, 2004. 816 с.
2. Кубанов Д. В. Особливості топонімії Придніпров'я у романі «Собор» Олеся Гончара. *Актуальні проблеми слов'янської філології. Лінгвістика і літературознавство* : міжвуз. зб. наук. ст. / гол. ред. В. А. Зарва. Бердянськ : БДПУ, 2010. Вип. XXIII. Ч. 2. С. 573–582.
3. Гончар О. Циклон. Тронка. Собор : Романи. Київ : Радянська школа, 1990. 592 с.
4. Honchar O. The Cathedral. Philadelphia : St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, 1989. 200 p.

References

1. Galich, V. M. (2004), *Publicistic Creative Activity by Oles Honchar : history, poetics, pragmatics* : Doctor Thesis (Philology) [*Publitsystychna tvorchist' Olesya Gonchara : istoriya, poetyka, prahmatyka* : avtoref. dys.... d-ra filol. nauk], Kyiv, 816 p.
2. Kubanov, D. V. (2010), "Peculiarities of Prydniprovyia toponymy in the novel "Cathedral" by Oles Honchar", *Relevant problems of Slavic philology* ["Osoblyvosti toponimii Pridniprov'ya u romani "Sobor" Olesya Gonchara", *Aktual'ni problemy slov'yans'koj filologii*], Berdyansk, Issue 23, part 2, pp. 573–582.
3. Gonchar, Oles (1990), *Cyclone. Tronka. Cathedral* : Novels [*Tsiklon. Tronka. Sobor* : Romany]. Radyanska Shkola, Kyiv, 592 p.
4. Honchar, Oles (1989), *The Cathedral*, St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, Philadelphia, 200 p.

ПАНЧЕНКО Елена Ивановна,

доктор филологических наук, зав. кафедрой перевода и лингвистической подготовки иностранцев Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара; пр. Гагарина, 72, г. Днепро, 49010, Украина; e-mail: epanchenko2017@gmail.com; тел.: +38 067 9746277; ORCID ID: 0000-0003-2217-5613

ГОРЕЛОВА Полина Владимировна,

студентка кафедры перевода и лингвистической подготовки иностранцев Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара; пр. Гагарина, 72, г. Днепро, 49010, Украина; тел.: +38 097 2605992; e-mail: polina.gorelova23@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-5538-4265

СПОСОБЫ ПЕРЕВОДА ИМЕН СОБСТВЕННЫХ В РОМАНЕ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА «СОБОР» НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

Аннотация. *Цель* статьи — описать результаты исследования перевода имен собственных в романе Олеся Гончара «Собор» на английский язык. *Объект* анализа — онимикон романа «Собор», охватывающий антропонимы, топонимы, эргонимы и другие единицы. *Предмет* исследования — способы перевода системы имен романа на английский язык. Определены наиболее широко использованные способы перевода, сопоставлены варианты перевода подобных по структуре и значению онимов. В работе использован *метод* сравнительного анализа и описательный метод. *Результаты* исследования: в переводе романа на английский язык, выполненном Ю. Ткачом и Л. Рудницким, имена текста переведены с помощью различных средств и их комбинаций. *Выводы.* Средствами перевода онимов романа является экспликация, калька, транслитерация, традиционный аналог и их комбинации. Выбор средства или средств перевода определённой единицы зависит, как правило, от того, принадлежит ли оним к украинской культуре и является ли он реальным или присущим только этому тексту, а также к какой группе он принадлежит по критерию денотата. Иногда единство средств нарушается, поскольку, например, андронимы, которые образованы в украинском языке по одинаковой схеме, переводятся тремя разными способами, и порой возникает неправильная интерпретация. Однако большинство переводов онимов в романе, по нашему мнению, приемлемы, следовательно, переводчикам, в целом, удалось подобрать адекватные соответствия.

Ключевые слова: текст, имя собственное, оним, антропоним, перевод с украинского языка на английский.

Olena I. PANCHENKO,

Grand Ph.D. in Philological Sciences, Head of Department of Translation and Linguistic Training of Foreigners, Oles Honchar Dnipro National University; 72 Gagarina Avenue, Dnipro, 49010, Ukraine; e-mail: epanchenko2017@gmail.com; тел.: +38 067 9746277; ORCID ID: 0000-0003-2217-5613

Polyna V. GORELOVA,

Student of Department of Translation and Linguistic Training of Foreigners; Oles Honchar Dnipro National University; 72 Gagarina Avenue, Dnipro, 49010, Ukraine; mob.: +38 097 2605992; e-mail: polina.gorelova23@gmail.com; ORCID ID: 0000-0001-5538-4265

WAYS OF PROPER NAMES TRANSLATION IN THE NOVEL “CATHEDRAL” BY OLES HONCHAR INTO ENGLISH

Summary. The *purpose* of the article is to describe the results of the study of the translation of proper names in Oles Honchar’s novel “Cathedral” in English. The *object* of analysis—the onimicon of the novel “Cathedral”, which includes anthroponyms, toponyms, ergonyms and other units. The *subject* of research — ways to translate the system of novel names in English. The most widely used *methods* of translation are determined, the variants of translation of onyms similar in structure and meaning are compared. The method of comparative analysis and descriptive method are used in the work. The *results* of the research are that in the translation of the novel into English, created by Yu. Tkach and L. Rudnytsky, the proper names of the text were translated using various means and their combinations. *Conclusions.* The means of translating the onyms of the novel are explication, loan, transliteration, traditional equivalent and such combinations thereof. The choice of a means or means of translation of a certain unit usually depends on whether it belongs to the Ukrainian culture and whether it is real or peculiar only to this text, as well as to which group it belongs according to the criterion of denotation. Sometimes the unity of means is violated, because, for example, andronyms formed in the Ukrainian language according to the same scheme are translated in three different ways, and sometimes there is a misinterpretation. However, in general, most of the translations of onyms in the novel are, in our opinion, acceptable, in most cases the translators managed to find adequate equivalents,

Key words: text, proper name, onym, anthroponym, translation from the Ukrainian language into English.

Статтю отримано 5.04.2021 р.